

Asia: VN/4507/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaksi (MISU)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpidekokonaisuus tasapainoinen, vaikuttava ja toteuttamiskelpoinen?

Kokonaisuudessaan esitetty toimenpidekokonaisuus vaikuttaa kattavalta ja toteuttamiskelpoiselta. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma on tärkeä, koska erityisesti maaperässä on valtava hiilensidonnan potentiaali. Metsien rooli hiilinieluna ja hiilivarastoina on merkittävä Kanta-Hämeessä. Suomalainen metsänhoito perustuu ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kestävyteen ja metsien kestäväan käyttöön. Taloudellinen pääoma ja sen mukainen kestävä metsänhoito ovat syy metsien nykyiseen hyvään kasvuun ja siten niiden kykyyn sitoa hiiltä. Metsien hyvästä kasvukunnosta on pidettävä jatkossakin huolta. Ilmastoviisaalla metsänhoidolla voidaan turvata sekä hiilinegatiivisuus että taloudellinen toimeentulo.

Toimia päästöjen vähentämiseksi sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi tarvitaan. Maataloudessa ja muilla ruokasektorin toimijoilla on jo nyt käynnissä paljon ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ja siihen valmistautumiseen tähtääviä toimia. Maatalousmaa voi toimia myös hiilinieluna. Silti siirtymään tarvitaan paljon lisää tutkimusta (mm. kasvinjalostuksesta, viljelyteknologiasta) sekä panostuksia markkinoihin, mm. investointeja uusiin tuotantolaitoksiin erityisesti kasviproteiinien osalta. Uudet investoinnit luovat alueelle positiivisia talousvaikutuksia ja lisäävät työpaikkoja.

Toimenpiteessä 7.2.3 esitetään kehitettävän työkalu kaavoittajille maankäytön muutosten ilmastovaikutusten arvioimiseksi. Tällaisen työkalun tulee palvella kaikkia kaavatasoja.

Kuten jo lausunnossamme ilmastolain luonnoksesta toivoimme, olisi maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toimenpide-ehdotukset ollut hyvä saada vähintäänkin myös maakuntatasolla esitettynä. Toimenpiteet tehdään kuitenkin kunnissa ja alueilla, joiden mahdollisuudet toimenpiteiden toteuttamiseen eroavat hyvinkin paljon toisistaan.

2. Toimeenpanon näkökulmasta maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa hyväksyttävyyys ja oikeudenmukaisuus ovat tärkeitä. Arvioi niiden toteutumista suunnitelmassa.

Hämeen liiton mielestä suunnitelmassa kiinnitetään huomiota oikeisiin tavoitteisiin ja kohteisiin. Suunnitelman avulla mm. pyritään pitämään huolta metsien kasvukunnosta, joutomaiden ja huonosti tuottavien maiden tuotantosuunnan muokkaamista viisaampaan suuntaan, ehkäisemään metsäkatoa sekä vähentämään turvemaiden päästöjä, niin metsien kuin peltojenkin.

Vaikutusten arviointiraportin mukaan 27 erilaisesta maatalouden ja metsätalouden ilmastotoimesta jo 10 käyttökelpoisinta toimenpidettä mahdollistaisivat arviolta 5,2 milj. t CO₂-ekv. vuotuisen ilmastohyödyn aikaan saamisen vuonna 2035, mikä ylittää maankäyttösektorille asetetun tavoitteen 73 prosentilla. Toimenpiteitä on nähtävästi reilusti ylimitoitettu. Lisäksi toimenpiteiden toteutukseen ja vaikutuksiin liittyy runsaasti epävarmuuksia.

Eräänä keskeisenä tavoitteena ohjelmalla on, että ilmastotavoitteet eivät heikentäisi tilojen kannattavuutta. Maatalous on jo nyt ahdingossa mm. nousseiden lannoitus- ja polttoainekustannusten vuoksi. Kiristyvistä vaatimuksista ja nousevista kustannuksista ei saa muodostua maataloussektorille kohtuutonta räsitusta. Toimenpiteet pitääkin siis keskittää niihin toimenpiteisiin, joiden ilmastovaikuttavuus, kustannusvaikuttavuus sekä yhteiskunnan ja maanomistajien kannalta toimenpiteen käyttöönoton hyväksyttävyyys ovat yhteisvaikutuksiltaan suurimmat.

3. Muuta huomioitavaa suunnitelmaluonnoksesta.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman toteuttamista tullaan seuraamaan vuosittain. Seurannan tarkoituksena on arvioida toimenpiteiden toimeenpanoa sekä niiden vaikuttavuutta. Seurantatiedot olisi hyvä raportoida myös aluetasolla, eikä pelkästään valtakunnan tasolla.

Mustonen Paula
Hämeen liitto